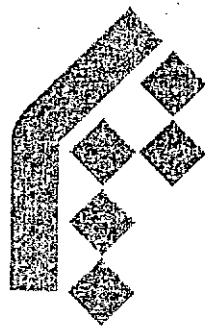

جامعة
المصطفی
العالمیة

مدرسه عالی فقه و معارف اسلامی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته فقه و معارف اسلامی

گرایش قرآن

روش های آموزش از دیدگاه قرآن کریم و روایات

استاد راهنما:

حجة الاسلام و المسلمین عبد الله ساجی علی لالانی

استاد مشاور:

آقای سید علی حسینی زاده ده آباد

طلبه: سید یوسف علی موسوی

شهریور ۱۳۹۲

چکیده

آموزش یکی از اصول اساسی و مهم زندگی بشر است و مسئله یاددهی، یادگیری و اصول و روش‌های آن موضوعی است که از گذشته‌های دور فکر اندیشمندان را به خود معطوف داشته است، آنها تلاش نموده‌اند تا اصول و روش‌های درست آموزش را کشف و به جامعه انسانی ارائه دهند.

در میان جوامع بشری، کتاب‌های آسمانی و انبیا و اولیا به عنوان آموزگاران الهی دارای اهمیت ویژه هستند، به همین دلیل، بررسی روش‌های آموزشی آنها مفید و ضروری می‌نماید. موضوع اصلی این پژوهش (روش‌های آموزش از نگاه قرآن کریم و روایات) می‌باشد. مسئله اصلی این پژوهش روش‌های آموزش از نگاه آیات و روایات است؟ که با روش توصیفی - تحلیلی به بررسی آیات و روایات پرداخته و روش‌های آموزش از میان آنها به دست می‌آوریم. برای پاسخ به این پرسش، پژوهش حاضر در چهار فصل به بحث پرداخته است: نتایج حاصل از این تحقیق گویای سه دسته روش‌ها در آموزه‌های اسلامی است روش‌های گفتاری، روش‌های نوشتاری و روش‌های عملی.

واژگان کلیدی: روش‌های آموزش، روش‌های گفتاری، نوشتاری، عملی، قرآن کریم، روایات.

۱..... مقدمه

فصل اول: کلیات (طرح تحقیق)

۴..... بیان مسئله

۵..... علت انتخاب موضوع

۵..... اهمیت و ضرورت موضوع

۶..... هدف و فایده تحقیق

۶..... سابقه پژوهش

۹..... سؤال اصلی پژوهش

۹..... سؤالات فرعی

۹..... فرضیه پژوهش

۹..... مفاهیم

۹..... آموزش

۱۰..... روش

۱۰..... روایات

۱۰..... روش پژوهش

۱۱..... تجزیه و تحلیل اطلاعات

فصل دوم: مفهوم و ماهیت آموزش و رویکردهای کلی در آن

۱۳..... گفتار اول: ماهیت آموزش

۱۷..... گفتار دوم: ماهیت پرورش (تربیت)

۲۰..... گفتار سوم: رویکردهای کلی آموزش

۲۰..... ۱. رویکرد آموزش استادمحور

۲۱..... نظر شهید مطهری

۲۲..... ۲. رویکردهای آموزشی شاگردمحور

۲۳..... روش کلی آموزش در آیات و روایات

۲۴..... تفکر و تعقل در قرآن و روایات.....

فصل سوم: روش آموزش گفتاری در قرآن و روایات

۲۹..... **گفتار اول: خطابه**.....

۳۰..... فرق خطبه و سخنرانی.....

۳۰..... تفاوت و تشابه‌های خطبه و موعظه.....

۳۶..... **گفتار دوم: موعظه**.....

۴۰..... **گفتار سوم: مناظره و مجادله**.....

۴۱..... تشابه و تفاوت مناظره و مجادله.....

۴۵..... مناظره در قرآن کریم.....

۴۶..... مناظره در سیره پیامبر و ائمه (ع).....

۴۹..... **گفتار چهارم: پرسش و پاسخ**.....

۵۰..... جایگاه روش پرسش و پاسخ در آیات و روایات.....

۵۴..... انواع پرسش و پاسخ.....

۵۴..... ۱. پرسش و پاسخ شاگردمحور.....

۵۸..... ۲. پرسش و پاسخ با محوریت استاد.....

۶۰..... ۳. پرسش و پاسخ مشارکتی.....

۶۰..... فواید پرسش و پاسخ.....

۶۱..... آداب و شرایط پرسش و پاسخ.....

۶۲..... **گفتار پنجم: قصه‌گویی**.....

۶۴..... قصه در قرآن.....

۶۵..... ویژگی‌های قصه‌های قرآنی.....

۶۶..... **گفتار ششم: سفارشات**.....

۶۸..... ۱. سفارشات پیامبر اسلام به امام علی (ع).....

۶۹..... ۲. سفارشات پیامبر (ص) به ابوذر.....

۶۹..... ۳. سفارش امام علی (ع) به فرزندان امام حسن و امام حسین (ع).....

۷۰..... ۴. سفارش امام علی (ع) به عبدالله بن عباس.....

۷۰..... ۵. سفارش به امام حسن (ع).....

۷۱	گفتار هفتم: دعا
۷۱	۱. آیات مشوق دعا
۷۲	۲. آیاتی با مضمون دعا
۷۳	۳. جنبه آموزشی تربیتی آیات دعا
۷۳	دعا در روایات
۷۴	روایات مشوق دعا
۷۵	روایات حاوی متن ادعیه
۷۵	جنبه آموزشی ادعیه

فصل چهارم: روش نوشتاری

۷۸	اهمیت نگارش از نگاه قرآن کریم
۸۰	گفتار اول: روش‌های نوشتاری آموزش در قرآن
۸۰	۱. تجهیزات نگارش در قرآن کریم
۸۶	۲. دستور به نگارش
۸۹	حکایت یک نامه
۹۰	گفتار دوم: روش‌های نوشتاری آموزش در سیره پیامبر (ص)
۹۱	۱. املاها
۹۲	۲. نامه‌ها
۹۳	۱-۲. نامه‌ای پیامبر (ص) به خسرو پرویز
۹۳	۲-۲. نامه‌های که برای امرا و استانداران نوشته شده است
۹۴	۲-۳. نامه‌های پیامبر (ص) به اشخاص و افراد
۹۴	نامه پیامبر (ص) به دخترش فاطمه زهرا
۹۴	نامه پیامبر (ص) به معاذ بن جبل هنگامی که فرزندش درگذشت
۹۵	نامه پیامبر (ص) به نابینا و ناشنوا
۹۵	۳. پیمان‌نامه‌ها و معاهدات
۹۶	صلح‌نامه حدیبیه
۹۷	امان‌نامه برای قبیله بنی‌عادیا از یهودیان تیما
۹۷	گفتار سوم: روش‌های نوشتاری آموزش در سیره امامان معصوم

۹۷	۱. رساله و کتاب
۹۹	۲. نامه‌ها
۹۹	۱-۲. نامه‌های حکومتی
۹۹	الف. نامه حضرت علی(ع) به عثمان بن حنیف
۱۰۰	ب. نامه به دو تن از فرماندهان سپاه
۱۰۰	۲-۲. پیمان‌نامه
۱۰۰	الف. معاهده حکمیت
۱۰۱	ب. صلح‌نامه امام حسن(ع)
۱۰۲	۲-۳. نامه‌های امانان بر افراد دیگر
۱۰۲	الف. نامه امام صادق(ع) به ابی‌سیار
۱۰۲	ب. نامه امام باقر(ع)
۱۰۲	ج. نامه امام علی(ع) به فرزندش امام حسن(ع)
۱۰۳	۲-۴. توقیعات

فصل پنجم: روش آموزش عملی

۱۰۸	گفتار اول: روش آموزش عملی با توجه به عمل آموزگار
۱۱۱	گفتار دوم: روش آموزش عملی با توجه به عمل شاگرد
۱۱۴	گفتار سوم: روش آموزش عملی با توجه به عمل دیگران
۱۱۶	ویژگی‌های آموزش عملی
۱۱۸	خلاصه و نتیجه‌گیری
۱۲۱	پیشنهاد
۱۲۳	فهرست منابع